

צרכי נשים בעת הקורונה
סיכום מפגש שביעי – 15 באוקטובר 2020

- **ד"ר הילה טל-אביטן, אגף ממשל וחברה, רה"מ:** אנחנו במפגש השביעי של השולחן לצרכי נשים בעת הקורונה, המפגש מתקיים כשאנחנו עדיין בסגר ויש המתנה לעתים נואשת להשבת מערכת החינוך. בסגר הזה אנחנו רואות לשמחתנו למידה מהסגר הקודם, המון שירותים חברתיים נותרו פתוחים. הרבה דברים שהוצפו פה בשולחן קיבלו מענה וזה מאוד חשוב לזכור ולדעת את זה שרבים מהדברים שהצפתן קרו. עם זאת, נותרו דברים שעדיין דורשים טיפול ומענים ולכן בתקופה האחרונה פנינו אל הדוברות ולדוברים שיציגו ויעדכנו היום, העברנו להם את כל הצרכים שעלו במפגשים ובמיפוי של האקסלים עד עתה, בדגש על הדברים שעדיין צריכים מענה. הרבה מאוד מהדוברים והדוברות שפנינו אליהם הסכימו לבוא ולספר לכם על מה שקרה עד עכשיו ואיזה מענים עובדים עליהם, השלימו את העבודה עליהם או שעדיין לא עובדים עליהם.

- **מיכל גרא-מרגליות, מנכ"לית שדולת הנשים:** מתקשה להיות שותפה לאופטימיות, אנחנו באמצע סגר שני ובעצם ראינו שהרבה מאוד מהבעיות שאנחנו עוסקות בהם בחודשים האחרונים עדיין איתנו בעוצמה דומה. זה נכון שהסיפור של מסגרות רווחה, תקלה חמורה מאוד שנסגרו בתחילת הסגר הראשון, התקלה הזו לא שבה על עצמה אבל אנחנו גם רואות שוב את הזינוק בעלייה בדיווחים בכל מה שקשור לאלימות נגד נשים. וגם כאן מיד כשהתחיל הסגר היה את המקרה, שלמזלנו לא הסתיים ברצח, במצפה רמון. מצד אחד עלייה גדולה באלימות ובכל מה שקשור לתעסוקת נשים אז שיעור אדיר של נשים שיצאו לחל"ת פוטרו בתחילת הסגר השני, מדברים על 70% לפי שירות התעסוקה. ברור שהקול של נשים לא באמת נשמע בקרב נבחרות ונבחרים ציבור, בעיה שלא תעלם כי אנחנו בהרכב מסוים של כנסת וממשלה, ניסיון הרצח קרה מיד אחרי הסגר, ראינו את זה גם בסיבוב הראשון. גם שאלה מאוד מאוד גדולה של איך נצא מהסגר הזה, באיזה אופן, באיזה שיטה, באיזה מרווחים, אנחנו יודעות שהמעמסה על הורים בפרט הורים לילדים צעירים היא יותר גדולה ויש פער מאוד גדול עדיין בין אבות לאמהות. והמעמסה על האמהות היא בלתי אפשרית והמשמעויות יהיו לתוך שוק התעסוקה. מדובר על קשת רחבה של בעיות חמורות, מקווה שנפתור כמה שיותר מהסוגיות, גם אם הרבה מהן הן סוגיות מיקרו ומשנות בצורה משמעותית חיים של נשים ולכן זה חשוב. אבל יש בעיות גדולות שהולכות להיות איתנו תקופה ארוכה לצערי ובשילוב ידיים עם כמה שניתן ננסה לפתור כמה שיותר.

- **איריס פלורנטין, סמנכ"לית בכירה, משרד העבודה והרווחה:** בנוסף לתפקידי אני גם יו"ר הוועדה הבי-משרדית להתמודדות עם אלימות במשפחה שבתוכה שותפים הרבה מאוד משרדים, אנחנו עושים עבודה משותפת ונכונה ומקדמים את התהליכים כל הזמן. אני חושבת שהעבודה המבורכת של השולחן הזה בשיתוף של החברה האזרחית והממשלה בהובלה של רה"מ בהחלט מאפשרת לנו גם להציף, גם לשמוע את הדברים מהשטח וגם להניע את הדברים ולהסתכל בגובה העיניים יחד ולהתקדם, אני מברכת על כך ורואה את התוצאות.

דיווח סטאטוס בנושא אלימות במשפחה בוועדה הבינמשרדית - נמצאים בסיום התהליך של הכנה לעלייה לאוויר של קמפיין בנושא אלימות במשפחה, כשהקמפיין מדבר על גיוס הסביבה, המשפחה, והקהילה לטובת מודעות ולקיימת אחריות, קמפיין שיהיה משולב גם עם נתונים של מה שקורה בשטח, הוא ידגיש אלימות פיסית, כלכלית, פסיכולוגית, ואינטרנטית בתוך התהליך. ואני מקווה שנגיע לקהלי יעד רחבים יותר ונוכל לעשות אימפקט רחב יותר, מהניסיון של הפעם הקודמת שהיה לנו קמפיין, הייתה עלייה מאוד גדולה בפניות לכל הקווים, לא רק לקווים שלנו. לגבי מקלטים לנשים מוכות, אנחנו ממשיכים להפעיל את המקלט החרומי בבית הויס. בנוסף למסגרת הרצון להרחיב את שני המקלטים קיבלנו אישור מוועדת החריגים של האוצר לצאת לדרך ולפעול למקלט ערבי יהודי מעורב. בדרך לקול קורא נוסף שיאפשר פתיחה של עוד מקלט חרדי דתי וגם כללי. אחרי שניסינו לפתוח חרדי-דתי ולא הצלחנו בגלל מבנה אז נרחיב את האפשרות ואולי נגיע למבנים נוספים. רוצים שיהיה לנו מספיק מענים

לצרכים הקיימים. במסגרת ההבנה שצריך לתת תקציב ושיפוי למקלטים הוצאנו 300 אלף ש"ח לכל מקלט, שיפוי נוסף מעבר לתקציב של שיפוי קורונה הגיע למקלטים, לוקח זמן עד שרואים את זה. אנחנו בתהליך פתיחה של ארבעה מרכזים 724 לקליטה חירומית בקהילה גם למענה חירומי וגם לבית חירומי למי שלא מוכר או מוכר ברווחה ורוצה לפנות. והמרכז בעכו כבר נחתם הסכם, היום הצוותים שלי היו שם יש מבנה ויוצאים לדרך, המרכז השני אמור להיות בבית שמש נמצא בוועדת המרכזים, המרכז השלישי תל אביב הסכימו לחזור ולהקים אותו והמרכז הרביעי במחוז הדרום אני מקווה שאוכל לחזור ולעדכן בתקופה הקרובה. כל אלה צריכים להיסגר ההסכמים בחודש הקרוב. מה שעזר לנו לעשות את השינוי ולצאת עם זה לדרך זה העובדה שבאמצעות העשרה מיליון שקיבלנו דרך רה"מ, 800,000 ש"ח הולך לשיפוץ. מה שאפשר לרשויות להסכים ולהפעיל את זה, אנחנו בתהליך של העברת תקציב לכל מרכז כזה לשיפוץ המבנה.

בתהליך של קניית כ-1100 מחשבים לילדים ממשפחות של אלימות במשפחה ומקלטים. הספק כבר קנה את המרכזים ועוד מעט יצאו לדרך לחלוקה לילדים. תכנית נוספת שיש להציג אותה לוועדה הבינמשרדית ולהציג עבורה תקציב להתמודדות עם גברים במעברים שהיו או לא היו בבית סוהר או חוזרים לקהילה, איך אנחנו מגיעים אליהם ומטפלים בהם.

ומיזם חדש שעוד לא יצא, לנסות לעבור לנושא המניעה. כלומר, להיכנס ליחידות הקיימות ברשות המקומית ולהגיע לאנשים \ גברים שרוצים להגיע לטיפול אבל מאיזשהן סיבות הם מגישים תלונה במשטרה אבל לא ממשיכים עם הפנייה והפנייה שלהם לא צולחת כניסה לתוך התהליך. אז לעודד אותם להישאר בתוך התהליך, לגשר ולהביא אותם לתהליך חדש לוועדה המייעצת שתהיה עם השר שלנו וננסה לגייס עבור זה משאב נוסף.

אנחנו בתהליך מאוד מתקדם של שליטת התקנים ברשויות המקומיות, בפעם הבאה אביא מספר מדויק של כמה רשויות כבר פתחו את המרכזים שלהם, אפשרנו פתיחה של 59 מרכזים, יש רשויות שלא מעוניינות ולכן אנו מעבירים את התקנים לרשויות שכן מעוניינות. למשל, הקצנו בשבוע האחרון למצפה רמון ונקצה גם לחריש ויהיו הקצאות נוספות.

בשבוע הקרוב, 19 לחודש אנו יושבים עם הוועדה הבין משרדית, להסתכל מחדש על התקציבים שאנחנו צריכים לקבל ב-2021, לשים את הסדר עדיפות מה אנחנו פותחים ומה אנחנו מרוויחים, מאחר וכל הפעולות שאני אומרת זה התחלה של הקצאה ועוד לא הקצנו את הכל. אין לי את המספר היום אבל אעביר לכם לקראת הפעם הבאה, חמישה מיליון ש"ח שחילקנו לרשויות של צרכים מידיים נוצלו יפה מאוד, אם יהיה צורך נקצה עוד.

כל אלה השינויים שקרו מהפעם הקודמת אנחנו על זה ומתקדמים כל הזמן.

- **יעל בליץ-זיסקין, יחידות טורונטו (צ'אט):** למי מיועדים המרכזים של ה-724?

- **איריס פלורנטיין :** המרכזים 724 נועדו למשפחות אלימות במשפחה, לאנשים שרוצים להתייעץ ולבוא ולעשות את ההתייעצות הראשונית והשיח ראשוני, לדבר בכל שעה של היום ולשאל מה עושים בשעת מצוקה וסכנה. אנחנו יודעים שיש אנשים שנמנעים מלפנות ואז אנחנו נגיע אליהם בדרך הזו. גם אם יש מישהו שצריך לצאת באופן מידי, והוא לא מתאים או לא יכול להגיע באופן מידי למקלט מכל מיני סיבות, יהיה לנו מקום לקלוט אותו במקום הזה לזמן קצר.
דבר נוסף, גם הקצנו בשנה הנוכחית תקציבים לאלימות מינית בתוך הבתים, שזה בהחלט היה משהו נוסף שעשינו בשנה הנוכחית.

- **ד"ר רוד עזרא, ראש מינהל הרפואה, משרד הבריאות:** אני רוצה להציג בנוגע לטיפול בנפגעות ונפגעי אלימות ותקיפה מינית במערכת הבריאות, מה קרה עד היום במערכת הבריאות. מדובר בתחום שלם כיוון שבפגיעות מיניות יש את הטיפול בשלב האקוטי שמדובר בשבעה ימים אחרי הפגיעה, אבל כמובן שלא משהו שנגמר בשלב הזה, לפעמים זה גם לא מתחיל בשלב הזה אלא מאוחר יותר, צץ בכל מיני שלבים בחיים, מסגרות, מצוקות וכדומה ובהתאם לכך המענה חייב להיות מקיף ולהגיע לכל השלבים בהם יכולה להתפתח מצוקה וכמובן גם פה יש לנו עוד מה לשפר ולהעלות למודעות וגם את פעילות המסגרות המשכיות.

בסגר הראשון או בכלל בתחילת מחלת הקורונה במערכת הבריאות לא לגמרי הבנו עם מה מתמודדים, ככה זה היה בעולם. לא הבנו את מהירות ההדבקה, אופן ההתמודדות, ההתמגנות וככלל הסגר הראשון היה מאוד מהודק, היה המון חשש גם של מערכת הבריאות שלנו כמטפלים וגם של האנשים. בכל המערכת הפסקנו דברים שהם לא דברים דחופים, החל מביקורים של רופאי המשפחה, רופאי הילדים, מרפאות. בגל השני למדנו, גם הציבור, שאפשר להתמגן. הציבור פחות חרד ובהנחיות בסגר הראשון מערכת הבריאות עובדת כרגיל. כאשר מערכת הבריאות עובדת כרגיל אנו רואים גם במרפאות וגם במיונים הציבור התרגל, אין כמעט ירידה בפניות, בתי החולים מלאים לא רק בהיבט של האשפוזים אלא באמת גם במיונים וגם במרפאות.

לגבי הפער וההבדלים בין הסגר הראשון לשני - בין יתר הדברים שבסגר הראשון נפגעו זה המענה האקוטי לנפגעות תקיפה מינית. הפעם מעבר לזה שכל השירותים ממשיכים לפעול כולל מערך בריאות הנפש וכולל המרכזים האקוטיים נפתח מענה מקוון שמאפשר טיפול נפשי אקוטי קצר מועד. מדובר בשלוש פגישות עתידיות שממומנות על ידי משרד הבריאות בכל הקופות, פתוח לכולן כולל נפגעות טראומה מינית. כולל מפגשים טלפונים שנועדו להקל על מצוקות לכלל הציבור אבל בעיקר לאנשים שלא מוכרים על ידי המערכת אלא לאנשים מכלל הקשת כאשר המרכזים מתודרכים להעביר להמשך טיפול ככל שיש צורך, לתת הפניות והכוונות. הטיפול הטלפוני הוא לאו דווקא ייעודי לנפגעות תקיפה מינית אלה באמת יכול להיות הכוונה וטיפול ראשוניים.

באתר משרד הבריאות העלינו מידע נרחב לציבור על זכויות ומענים בנושא של נפגעי תקיפה מינית ואלומות במשפחה. העלינו בעברית וערבית ועוד מעט יעלה גם תרגום לרוסית ולאנגלית לטובת כל האוכלוסיות, אם צריך נבדוק תוספת שפות נוספות. המידע שהצגנו באתר מחבר לרצף השירותים גם של משרד הרווחה ולגורמי טיפול נוספים ואנחנו במהלכים של קמפיין הסברה שיכלול גם מיתוג מחדש של המענים כי אנחנו חוששים שבחלק מהמקרים אנשים לא שהם לא כל כך מכירים את המענים אלא שמאיזשהי סיבה נמנעים מלהגיע אליהם. אנחנו במהלכים לשפר את המידע לפניות שמגיעות למערכת למשל במרכז האקוטי, תחילת האירוע, הפגיעה האקוטית. לפעמים זה מסתיים בזה אבל לפעמים יש תהליך ארוך ונכון שהנפגעת תכיר את כל המענים העומדים לרשותה.

אנחנו עוסקים בהעמקת ידע ומקצועיות של צוותי הבריאות לטיפול בפגיעה מינית ואלומות, אנחנו בתהליכי הטמעה של שלוש לומדות ללמידה עצמית שעוסקות בהתעללות בקטינים, אלימות במערכת יחסים זוגית והתעללות בזקנים, כאשר בכל אחת מהלומדות הוכנסו גם תכנים של פגיעה מינית. אנחנו כמובן פועלים לחיזוק הידע המקצועי ולמיומנויות של הצוותים בחדרים האקוטיים. בונים פורומים מחוזיים ומפגשים באמת מכל הגורמים שמטפלים בנושא של אלימות במשפחה ופגיעות מיניות וחיזוק רצף הטיפול. שכן חשוב השיתוף פעולה בין הגורמים השונים גם בתוך מערכת הבריאות – בריאות הנפש, הרווחה, שיקום, משטרה.

ממשיכים להכשרות לקורסים בנוסף ללומדות: במסגרת הוועדה הבינמגזרית לטיפול באלימות, קורס הכשרה למטפלים בריאות הנפש בקופות החולים בנושא טראומה מינית ואלומות במשפחה שיתחיל בעוד חודש. הכשרה משותפת לעובדים סוציאליים במכונים להתפתחות הילד בנושא פגיעה לילדים בגיל הרך. בעיקר לילדים שמגיעים ממשפחות שיש בהן אלימות. במהלך של הכשרה ייעודית לפסיכיאטרים בנושא של אלימות במשפחה ופגיעה מינית. משום שלא תמיד הם יודעים למקד ולהבין שהפגיעה ושהתופעה או ההסתמנות בעצם מגיעה מרקע של פגיעה מינית. מתקיימות הכשרות לצוותים של בריאות הנפש בנושא טראומה מינית על ידי מרכזים שונים. והכרות לאחיות של טיפות חלב, צוותים באמצעות לשכות בריאות מחוזיות.

בפילוח סיבות פנייה של נפגעי אלימות במשפחה ופגיעה מינית, שאותרו וטופלו בבתי חולים וקופות חולים. אפשר לראות פה גם קצת השוואה בין השנים וגם לראות את הסיבות העיקריות של הפגיעה. אנחנו רואים (במצגת, מצ"ב) את המספרים לגבי התעללות מינית, פגיעה מינית. אלימות פיזית, הזנחה, מניעת זכויות, התעללות ראשיתית. הטרדה מאיימת והתעללות כלכלית. המגוון הוא גדול וצריכה להיות ערנות לכל אחד מהגורמים הללו.

פניות בגין פגיעה מינית בבתי חולים כלליים – נתונים (במצגת) שהוצאו מתוך נתוני המיון, עליה קלה במספרים. אם רואים את המספרים של הגורמים בטיפול של המרכזים האקוטיים בין השנים 2014-2019 לפני מרכזים, אפשר לראות שוולפסון הוא מרכז הפעיל ביותר.

הטיפול האקוטי בנפגעי תקיפה מינית – במרכזים האקוטיים ניתן מענה לצוות רב מקצועי 7124 עם מענה רפואי לפי הצורך עם הערכת מצב נפשי וליווי נפשי על ידי עובד סוציאלי במידה ונדרש טיפול תרופתי. אפשרות לאיסוף ראיות משפטיות שישמשו את הנפגעות בהגשת תלונות במשטרה ועל פי הצורך בדיקות דם ושתן לגילוי סמי אונס. היום פועלים שישה מרכזים אקוטיים ולאחרונה נפתח מרכז באילת, בנובמבר עתיד להיפתח מרכז נוסף בהלל יפה בחדרה. כל הזמן יש דיונים ושאלות לגבי פתיחת מרכזים נוספים גם לגבי עצם הפתיחה. יש וועדה מיעצת מטעם משרד הבריאות שמתנהלת על ידי מועצת הבריאות ובוחנת גם את הנושא הזה, ההמלצות של הוועדה אמורות להיות מוגשות לנו בזמן הקרוב. יש נושאים נוספים ששוקלים היכן יפתחו מרכזים – גם מקרים שעתידה להגיע אליהם, וגם סוג של מחויבות הנהלה. ההנהלה צריכה להיות מחויבת כדי שהמרכז יהיה ברמה גבוהה וייתן את המענה הנכון.

ירידה בפניות לחדרים בחודשים מרץ – יוני: אנחנו חושבים שמדובר בירידה מכמה סיבות, אחת מהחשש הגדול שהיה בגל הראשון. סגירה של מערכת הבריאות השפיעה כמו שהיא השפיעה על הירידה בכל הביקורים בכל המערכת הרפואית השפיעה גם כאן. יכול להיות שהיו סיבות נוספות כמו איסור התקהלות, סגירת מקומות בילוי, צמצום אירועים. בכל אופן ממשיכים לנסות לנתח את התופעה וגם מנסים ללמוד מה קורה עכשיו כי כרגע בגל השני כבר ציינתי, אין הגבלה על תנועה לקבלת טיפול רפואי אבל כן יש צמצום של אירועים.

מתן מענה מרחוק לחדרים האקוטיים – במקרה של מרכזים אקוטיים טיפול מרחוק בעייתי קצת כי מדובר בסוג של פגישה עיוורת, אין הכרות ולא ברורות מחלות הרקע. אפילו ברמה של רגישויות, ברמה של מחלות עבר וכדומה. יוצר מציאות שהיא מאוד מרכזת אבל אנחנו מאפשרים ולומדים כמו בכל המערכת, לא רק בנושא של אלימות במשפחה או הטרדות מיניות. אנחנו לומדים ומשפרים כל הזמן את היכולות של המענה מרחוק וגם בנושא הזה. חשוב היה לתת את המענה הזה אם מישו לא יכול להגיע. בכל המרכזים גם ניתן לקבל מענה ראשוני בטלפון, בשעות הערב הפנייה מגיעה למיון ושם מועבר לעובד הסוציאלי התורן.

ועדות להפסקת הריון – הועדות להפסקת הריון המשיכו לעבוד לאורך כל התקופה. כאשר אנו מחייבים התייחסויות ספציפיות לקטינות. אבל הדגשנו והתננו את זה בקיום כל הנהלים אותם אנחנו דורשים בדרך כלל מבתי חולים ויש מסמך מסודר בנושא הזה וגם חשוב להכיר ומאוד הקל. יכול להיות שכמו הרבה דברים נוספים נשקול חלק מהדברים להשאיר גם אחרי הקורונה.

אורית סוליציאנו, מנכ"לית איגוד מרכזי הסיוע: לפני סוכות נסענו לבקר בחדר האקוטי בוולפסון יחד עם רכזות מרכזי הסיוע באזור והיה שם סיפור מרגש, הרכזת סיפרה על נפגעת שהגיעה לחדר האקוטי והייתה צריכה לחזור למקום אחר ודאגו לה למונית. חשוב לציין שזה משמח לראות את המודעות הזו. לגבי הטיפולים קצרי המועד, במקרה לפני כן הייתי בבוקר הייתה ועדה שח"כ קטי שטרית הקימה – 'שדולה לבריאות הנפש'. שם צוין שהשימוש בשלושת הטיפולים האלו לא היה מספק. אני לא בטוחה שלעולם של הפגיעה המינית זה מתאים, אבל אם אנשי המקצוע חושבים שהקופות זה משהו ראשוני חייבים לחשוב מאוד ממוקד ואפשר גם להעביר אלינו.

אני מעלה סימן שאלה, יכולה לראות את זה כדבר אפקטיבי למצוקות שונות, לא בטוחה שבטראומה המינית זה מתאים. מה שחייבים להתייחס אליו זה חוסר הנגישות, חייבים גם אתם כרגולטור להתייחס לטיפול הנפשי הציבורי שלא ניתן היום מספיק לקופות החולים, רק 46% מהתקציב שקיבלו קופות החולים להשקיע בטיפול נפשי. משמע, 56% לא נוצלו ואנחנו במרכזי הסיוע מנסות גם לגייס תרומות ולהשיג מטפלות שייתנו טיפולים מוזלים. אנחנו חוות אחת מההשלכות של הקורונה – קריסה נפשית של חלק מהאנשים בגלל הקורונה שהן מראש מגיעות במצב נפשי לא פשוט. יש לנו עומס וחוסר אונים מול זה שאין במערכות מספיק טיפולים וקופות החולים חייבים לפתח את הסוגייה הזאת. חייבים שיהיו יותר מטפלים, אם אני רוצה לדרג את הבעיה הכי קשה של נשים וגברים נפגעי אלימות מינית בקורונה זאת הבעיה. בעיית בריאות הנפש. בעיה גם שגם כלל האוכלוסייה היא בעיה גדולה כי המצב הזה הוא מצב לא פשוט אבל מי שמראש מגיע עם יותר קשיים.

- **ורד עזרא:** סוגיה מאוד נרחבת, אנו עוסקים בה כל הזמן, במיצוי מלא של קופות החולים ומה אפשר לעשות. אני בינתיים מציעה מה שבידינו כרגע, לנסות וכן להשתמש במשאב הזה. יעיל מאוד ויש אנשים שמרוצים מהטיפול וגם לפסיכולוגים יש את האופציה להעביר את המשך הטיפול הלאה. לגבי הקישור לקופות החולים אני מאוד אשמח להעביר, פרסמנו את זה כמה פעמים ואנשים בכל זאת לא משתמשים. אני אשמח להעביר גם כאן וכל מי שיכול תפרסמו:

תמיכה נפשית טלפונית – לכולם, בחינם!

מרגישים מצוקה על רקע מגיפת הקורונה? מתקשים להתמודד עם החששות, השינויים ואי הוודאות? אין סיבה להישאר עם הקושי לבד.

שרות חדש בקופות החולים - מפגשים טלפוניים אישיים עם מטפלי בריאות הנפש. המטפלים ישוחחו אתכם על הקשיים והתחושות המלוות אתכם, ויעניקו לכם תמיכה, כלים ומיומנויות שיסייעו לכם להתמודד ולהסתגל למצב החדש, ולחזור ולהמשיך לקיים את שגרת חייכם. שלושת השיחות יתקיימו בתיאום אתכם במהלך החודש, ובלי שתצטרכו לצאת מהבית. השירות כולל עד שלושה מפגשים טלפוניים, עד 45 דקות למפגש והוא ללא עלות. השירות ניתן בכמה שפות ביניהן עברית, ערבית, אמהרית, רוסית. לקבלת השירות ניתן לפנות לקופות החולים.

(מטפל או מטפלת יצרו איתכם קשר תוך שלושה ימים מקבלת הפנייה):

מכבי 3028*, מאוחדת 3833*, כללית 2708* לאומית: לקבלת השירות ניתן לפנות לאחד מהספקים הבאים: עמך - 02-6335209, בית חם - 073-2800539, תפארת בית חם - לדוברי ערבית - 04-6111891

- **יעל שרר, מנכ"לית הלובי למאבק באלימות מינית:** מבקשת לקבל הרחבה בסוגיית התרופות. העברנו לא מעט פניות בסוגיית התרופות, לגבי הנגשה של מתן טיפול תרופתי. שכן אם הטיפול הרפואי הוא מרחוק גם הטיפול התרופתי צריך להיות מרחוק. לגבי תרופות למניעת איידס ולמניעת הריון ומחלות מין. איך הנפגעת מקבלת רוכשת אותן, האם מקבלת חינם, מאיפה? בנוסף, אם אני היום מצלצלת לאחד מבתי החולים שיש בהם היום חדר אקוטי ומבקשת לקבל טיפול רפואי, אני רואה שכתבתן במצגת שלך שעשיתן בדיקות סמויות. אני מקבלת? העלינו גם סוגיות להגעה לחדרים האקוטיים והסעות.

- **ורד עזרא:** הנושא של התרופות אכן לא סגור, לגבי התשלום זה נושא שפחות נתון לגמישות אלא אם כן מעלים בקשות מסל בריאות או דברים דומים. אפשר להעביר אלינו פניות הנוגעות לתרופות אנחנו מנסים לטפל בדברים. בגדול תרופות בטח לדברים כאלה צריכות להינתן כשיש בדיקה והתרשמות כלשהיא. לגבי הפניות לטיפול רפואי, תלוי למה. ויכול להיות שאת תוזמני לבדיקה. שיחה עם רופא תוכלי לקבל בהתאם למצב. יש קודם הערכה על ידי עו"ס, ובהתאם לכל הנוהל של פעילות המרכז גם שיחה עם רופא בהמשך. לגבי הנסיעות, כמו שסיפרה אורית, בוולפסון מצאו פתרון אבל כנראה זה פתרון נקודתי. בהתאם לחוק בריאות ממלכתי, לצערי הסעות חזרה ממרכזים אקוטיים לא נכללים. לצערי אין פתרון ממלכתי בשלב הזה. ככל שרוצים מימוני הסעות צריך להעלות את זה לסל הבריאות, כל שנה מתפרסם קול קורא לוועדת הסל ומתעדפים.

- **הרצל קבלו, ראש אגף בכיר כלי ירייה, המשרד לביטחון פנים:** נמצאת איתנו מהמשרד לביטחון פנים גם לימור ארזני שהיא הסגנית שלי וראש חטיבת הרישוי. אני מנהל את האגף לרישוי כלי ירייה בחמש שנים האחרונות. בתחום שאנחנו עוסקים יש שילוב בין הפעילות שלנו, של המשרד, בנושא כלי ירייה וכמובן משטרת ישראל שהיא גוף שמבצע את האכיפה ועוד מספר סמכויות על פי חוקים כאלה ואחרים. האגף עוסק ברישוי של כלי ירייה. כלומר, אנחנו עוסקים עם האנשים ה'ניורמטיביים' – נותנים רישיונות. במקרים כאלה כל פעם שנותנים לאדם לשאת כלי ירייה, אנחנו בודקים אותו, את עברו, את המסוכנות שלו הנפשית, הבריאותית. לרבות הנפשית והמסוכנות הציבורית בהקשר לרישום פלילי ועברו כפי שידוע למשטרת ישראל עם פוטנציאל חלילה לפעול בניגוד למטרה שלשמה הוא התקבל (רישום פלילי וכן הלאה). יש גם בדיקות מודיעיניות תלוי באיזה רמות והקשרים. העיסוק שלנו בנושא

הרישוי החוקי עוסק בבחינת האנשים, יש קריטריונים שהוגדרו על ידי השר לביטחון פנים ואנחנו מיישמים את המדיניות ואנחנו מאוד קשוחים בהקשר הזה. לפעמים חלק מהציבור מגיש בקשות ומסורב ועוד תוך כדי שהוא מחזיק כלי ירייה מסורב, בגלל שמישהו רוצה 'לחסל איתו חשבון' ואומר שהוא כך וכך אז אנחנו לא פותחים חקירות אנחנו עוד לא לוקחים צ'אנסים, כל עוד יש מידע אנחנו לוקחים נשק. לגבי המידע, אנחנו מקושרים רצוף במשרד הבריאות וה data שנמצאת במשרד הבריאות חשובה לנו ברמה של מערכות מסונכרות ברמה היומית. אני חושב שרמת ה data שיש במשרד הבריאות בהקשר של כשירות נפשית יכולה להשתפר, יש אפשרות להוסיף יותר מידע ולחבר יותר גורמים שיתנו את האינפוט שלהם ואנחנו בתהליך לכך. הייתה רפורמה גדולה באוגוסט 2018 כשהשר גלעד ארדן הרחיב את כמות הפוטנציאל זכאים לשאת כלי ירייה. בשורה התחתונה לא רק שלא עלינו במספרים לעתים אפילו ירדנו אבל באופן כללי אין שינוי דרמטי בכמות הטפסים. נשק זה מסוכן, תפקידו של כלי ירייה זה ללחוץ על כפתור ואפ צריך לפגוע במישהו ואולי להרוג או לנטרל אותו. מילים קשות אבל זה תפקידו של כלי ירייה ואנחנו למעשה מספקים כלי ירייה כדי להגן על אנשים ולשמור על בטחון הציבור במרחב הציבורי וגם על תחושת הבטחון במרחב הציבורי. ברמה היומית אנו מבצעים לא מעט עדכונים של רישיונות ברמת המלצות הן ברמה הרפואית על ידי משרד הבריאות והן ברמת משטרת ישראל על אירועים שקורים ומידע שנכנס על אנשים שעשו כך וכך והמשטרה החליטה לקחת להם את הנשק. אנחנו רגולטוריים עם סמכויות מנהליות והסמכויות אכיפת שמתבצעות מתבצעות על ידי משטרת ישראל וגם הן אני חושב שהשיפור הוא מאוד גדול. במדינת ישראל בעבר הרחוק לפני שנכנסו כל מיני מנגנונים מאות אלפי אנשים שנשאו כלי ירייה, עם המדיניות ירד והיום עומדים על כ 145 אלף אנשים שאוחזים בכלי פרטי ועוד כ 50 אלף מאבטחים ונשק ארגוני שמחולק בידי הציבור ועוד מסגרת ארגונית (ארגון שהוכר על ידינו כחמוש) ואנשים שמחזיקים ברישיון שלא בתוקף שזה מדד מאוד חשוב בעבודה שלנו, ירד מעשרות אלפים לכדי אלפים והיום אנחנו מדברים על מאות. הרפורמה שדיברתי עליה קודם באוגוסט 2018 לוותה בהקמת ועדה ציבורית שנקראת ועדת רונן, שמורכבת מאנשים בכירים מאוד שמהווים חלק ממנה והמליצו המלצות ואנחנו רובן כמעט ככולן התקבלו ומיושמים במסגרת עבודה מאוד מפורטת שאנחנו נמצאים בה והחלק המשמעותי שקשור לעניין הזה הוא באמת שיפור הממשקים וה data שיש לנו כפקידי רישוי באגף כדי לתת את הזכות לבן אדם שנמצא כשיר וכן הלאה. מנסים לסכל מידע עם ביטוח לאומי, צה"ל וכל גורם שיש לו מידע שעלול להשפיע עלינו לקבל החלטה אנחנו מנסים להתחבר איתו.

לפניות אשמח להשמיע ולשמוע לכל מבקשות - **בתאום במייל herzelk@mops.gov.il**

- **רלה מזלי, האקדה על שולחן המטבח:** מודה על העובדה שנושא הנשק נמצא במרכז השולחן ולמשתתפים שהגיעו לדבר על כך. לגבי רישוי נשק – אנשים נורמטיביים רוצחים ופוגעים בנשק נורמטיבי, רק בשנתיים האחרונות שש נשים נרצחו, בנשק ברישיון, ושלושה או אולי ארבעה, מהרוצחים גם התאבדו מיד אחרי הרצח. לא מדובר רק בבנות זוג אלא גם מקורבות ובנות משפחה מסוגים שונים. כך שנשק מאיים על נשים גם כשהוא כביכול נורמטיבי וגם כשהוא כביכול בידי אנשים נורמטיביים. בנוסף לזה נשק ברישיון זורם בהתמדה, באלפים מהמאגר המורשה לתוך המאגר הבלתי מורשה. יש נתונים על כך בדו"ח רונן ובמסמכים דומים. המסקנה הסופית והמיידי של זה היא שצריך לעבור מתפיסה של רישוי ורגולציה לתפיסה של מניעה, בדגש על מניעה. והרישוי והרגולציה צריכים להפוך לרישוי ורגולציה שמדגישים מניעה. לא רק בחינה של האדם לפני שכן או לא מאשרים לו רישיון (ואני יודעת שבאגף לכלי ירייה לא לכל אחד מאשרים רישיון ומברכת על כך). אבל זה לא מספיק, ואין אחרי זה מעקב ויש בסך הכל במדינה הזאת שישה מפקחים על מאות אלפי כלי ירייה ארגוניים אזרחיים ופרטיים אזרחיים. אני לא אכנס לנתונים אבל זה מצב שאי אפשר בו למנוע או להפעיל דרכו מניעה גם אם יש תקשורת טובה בין המשרדים לרשויות. ואנחנו לא שמענו היום באופן קונקרטי על המנגנונים האלה ועל זה צריך לדבר כדי לדבר על מניעה. על המידע שלא מגיע לרשויות ולא מועבר. לדוגמה, עיריית תל אביב שחריגה בנוף בעניין זה, כל חצי שנה מראיינת את עובדיה החמושים כדי לבדוק מה מצבם הרגשי-נפשי. כל אדם שנכנס להליך גירודים מוסר את נשקו. אלה מנגנונים של מניעה. בתקופה שאנו רואות עליה באלימות נגד נשים, אין מספיק מאמצים בשטח לצמצום התופעה.

- **הרצל קבלו (צ'אט):** לעניין כמות המפקחים באגף, רלה ציינה שיש רק 6 מפקחים. לאחרונה הוקמה חטיבת פיקוח המונה 11 מפקחים ייעודיים ובנוסף פקידי רישוי משולבים בפיקוח בשטח. רלה אני אשמח שנפגש ואציג לכם עשיה ושינויים מערכתיים.

- **רלה מזלי (צ'אט):** תודה רבה הרצל, מאוד משמח לשמוע. ותודה על כתובת המייל שלך. בהחלט נפנה בהמשך ונקבע פגישה.

- **איילת אורנשטיין, רמ"ד נפגעי עבירה, משטרת ישראל:** בנושא מחלקי המשפחה הוקמו כבר שישה עשר מחלקי משפחה בשש עשרה תחנות משטרה שונות. שפועלים ובעצם מכוונים ומטפלים במענה הוליסטי בכל בני המשפחה. לשם הדוגמה זוג שמגיע עם תלונה על אלימות במשפחה, ישנו קשב של המחלק גם לילדים הקטנים, גם להורים הקשישים, הסתכלות וטיפול הוליסטיים. במסגרת המחלקים תוקנן תקן עו"ס משפחה, עו"ס שהוא קצין משטרה שמעבר להידוק הקשר עם הרווחה הוא גם פוגש את הנפגעים, את העדים, את החשודים שיוצאים מחדר החקירות במטרה להפנות לטיפול. זה צעד מאוד משמעותי ויש כיום כבר שתי עו"סיות שגויסו. אנחנו נערכים ונערכנו עוד מתחילת הגל הראשון ומגבירים את הקשב עוד יותר בתקופה הזו כמובן וכמתבקש כולל דגשים לשטח, גם המערך החקירות, גם המערך הסיור להקפדה ולהידוק בנוגע לטיפול. להידוק הקשר עם הרווחה, עדכון לשם הדוגמה הנחיות עיקריות ודגשים עיקריים שהובאו לשטח והקפדה על עדכון הרווחה, תלונות נשים בנוגע לאלימות ואיומים במשפחה, קיום דיוני טיוב רציפים יותר, קשר טלפוני עם נשים בסיכון, בחינה יחד עם הרווחה של ביקורי בית אפשריים. בנוסף המלצה למתלוננים ולמתלוננות להתקין אפליקציית 100 בנייד שתקל על איכון מידי חלילה במצב של חירום. הגברת הפיקוח ובקרה אחר הטיפול בימים הרגישים האלה. גם הקצינים במחוזות עוד יותר בתקופה הזו וגם קציני הסיור הונחו לערוך פיקוח ובקרה בדגש על עבירות משפחה. נפתחה האפשרות להגשת תלונה מקוונת בכל הקשור לתלונות מקוונות של אלמ"ב ומין אנחנו מבצעים בקרה יומית על כל אחת מהתלונות, על הפיקוח ועל הטיפול בה ואנחנו בקשר עם המחוזות כדי לוודא ששום דבר לא התפספס חלילה.

לגבי הצימוד האלקטרוני: בשבועות הקרובים אמור לצאת RFI לאיתור טכנולוגיה טובה יותר שתתן מענה לנושא הזה ונוכל לקדם אותו. עוד עדכון של מהלך משמעותי שנעשה לאחרונה: הוקם ממשק מחשובי בתחילת החודש הזה עם שירות בתי הסוהר שבמסגרתו מועברות תקרות שחרור לגבי אסירים בדגש על אסירי אלמ"ב משב"ס למשטרה כאשר מדובר באסירי אלמ"ב שפגעו בבנות זוגן, השטח הונחה לקיים דיוני נוהל טיוב ליצור קשר עם הנפגעת ולקיים דיוני נוהל טיוב לפחות לשלושה חודשים בנוגע גם לנשים האלה למרות שמדובר באסיר משוחרר והקשב הוא בעיקר לנפגעת. המשטרה היא לא גוף שמעדכן את הנפגע או הנפגעת על שחרור האסיר אם כי השב"ס באמצעות עו"ד קהילה אבל עדיין נעשה קשר של גורמי המשטרה עם הנפגעת על מנת לברר צורך בסיטואציה.

- **כנרת מנגן, מנהלת תחום תכנון, ניהול וארגון, יחידת משנה למנכ"ל, המשרד לביטחון פנים:** הנושא נמצא בקשב מאוד גבוה של השר לביטחון פנים ובמהלך ספטמבר קיים דיון סטאטוס במהלכו הוא הנחה לבחון כמה אפיקי פעולה נוספים וביניהם הרחבת פיילוט מחלקי משפחה ל14 תחנות נוספות. הצבת דרישות תקציביות מעיבוי הסיכול המשטרתי ותופעת האלימות במשפחה. הוא הנחה גם לבחון שדרוג של מערכת מנע מערכת נפגעי עבירה. וזאת לאור פערים שעלו במערכת, זה גם נושא שעלה בוועדת הכנסת האחרונה ביום שלישי, הוא ביקש לבחון איך שב"ס מעלים את שיעור האסירים המשתתפים בפעולות שיקום וגם הנחה להמשיך ולקדם תיקוני חקיקה בהיבטים שרלוונטיים לפעילות של המשרד לביטחון פנים. אם זה מעניין את הפרורם, אני מציעה להזמין גם את נציגי שב"ס שידברו על ההליך השיקומי והרלוונטיות שלו לנשים שנפגעו ממעגל אלימות במשפחה וזה לשיקולכם.

- **אלין אלול, סמנכ"לית בכירה מינהל תקון, משרד העבודה הרווחה והשירותים החברתיים:** אנו נעדכן לגבי ההתקדמות של השירותים לטובת הטיפול בנשים מנוצלות בזנות. כחלק מהחלטת הממשלה ובכלל כחלק מהמחויבות שלנו במנהל תקון לטפל באוכלוסיות קצה. אנחנו בשנה הזו בצורה מאוד אינטנסיבית פיתחנו שירותים בצמוד להחלטת הממשלה והסעיפים שלה. בתחילת השבוע פורסם

המכרז הגדול, מכרז בהיקף מאוד משמעותי גם מבחינת השירותים שיינתנו בו וגם מבחינת הפריסה הגיאוגרפית שלו. שחולשת כמעט על כל המדינה. במקביל למכרז הזה בימים אלה אנו מקדמים גם מספר מיזמים משותפים מאוד ייחודיים. ולעניין המהותי שקשור לאופן שבו אנו מנצלים את התקציב הייעודי שניתן לסל גמיש אז אני אגיד שהיה לנו קושי מול הרשויות המקומיות בעיקר בכל מה שקשור לנשים שלא מזוהות ולא רשומות ברשות המקומית. וחלק מהרשויות הביעו הסתייגות מלאפשר את ההעברה של הסל הגמיש באמצעותן ולכן אנו ממש עכשיו מקדמים גם מיזם שיאפשר לנו לעשות את זה בפריסה ארצית. נפתלי יפרט על הסל הגמיש, אם תרצו בהזדמנות זו נוכל לשתף אתכם בסדר של המיזמים המשותפים, כולם חדשניים מאוד, מאפשרים מענים מאוד נישתיים מעבר למכרז הגדול ולפריסה של שירותים הקיימים.

● **נפתלי יעבץ, ראש מטה סמנכ"לית ומנהל תחום פרויקטים, משרד העבודה הרווחה והשירותים החברתיים:** אני משמש בחצי השנה האחרונה כממלא מקום מנהל התחום של טיפול בזנות עד לסיום הליכי המכרז ובחירת איש קבע בנושא. אמשיך את ההתייחסות של אלן באופן כללי לתחום הזנות וכמובן נתעמק גם בסל הגמיש. באופן כללי ביום שני השבוע פורסם מחדש המכרז הגדול אחרי שפרסמנו אותו כבר בחודש יולי והיו לנו כמה אתגרים ותיקונים שהיינו צריכים לעשות. עכשיו המכרז מפורסם בגרסה הרבה יותר מתקדמת כולל תוספות שונות ועיבוי של המענים, בשביל להגיע להפעלה תוך כדי שעודדנו כמה שיותר מציעים פוטנציאליים להתמודד על ההפעלה של השירותים האלה. ובהתאם נוכל להפעיל אותם בפועל. אני כמובן מזמין כל ארגון רלוונטי ופוטנציאלי להירשם לקבל עדכונים על המכרז, שאלות ההבהרה וכן הלאה.

באופן כללי, לגבי כל סעיפי החלטת הממשלה אז רוב רובם גויסו אנחנו נמצאים בקצב התקדמות מאוד משמעותי, אני מקווה שהשנה הבאה תשקף עשייה הרבה יותר גדולה בתחום הזה. אנחנו גם עובדים על מכרז עתידי שאמור להתפרסם בשנה הבאה שאנו עובדים עליו כמכרז זגל של המשרד ביחד עם משרד ה"מ ועם הגיוינט-אלכא במסגרת תכנית החממה, תכנית מכרזי הדגל החברתיים של משרד הממשלה. במסגרת זו אנו עושים עבודה מאוד מעמיקה עם יועצים מקצועיים ממגוון תחומים כדי לנתח את השוק, לבצע הליכי שיתוף ציבור מסודרים עם אוכלוסיות וכל גורמי המקצוע הרלוונטיים ומקווים שהמכרז הזה לא רק שהוא המכרז הטבעי הנוסף שיוכל לאפשר לנו עוד יותר לעבות את המענים. לגבי הסל מענים גמיש עד כה קיבלנו מעל ל-130 בקשות. חשוב להזכיר שהסל הגמיש לפי החלטת הממשלה מוגבל ל-200 אנשים בלבד. זו הייתה ההגדרה של האוכלוסייה הזכאית, כמובן אנו מנסים לראות ככל הניתן כמה אפשר להרחיב זאת. מתוך אותן בקשות אנו כיום מדברים על סביבות ה-70 בקשות שכבר נמצאות בתהליכים של נשים שמקבלות את הכסף ויש עבודה מול הרשויות המקומיות הרלוונטיות. נשים מוכרות ברווחה ומנוצלות במעגל הזנות הדרך לסייע הרבה יותר פשוטה. הפער נובע כשמדברים על נשים שלא מוכרות במערך הרווחה וגם לא מוכנות להיות מוכרות במערך הרווחה, המחלקות לא מוכנות להעביר את הסל הגמיש כי לא מוכנות לשמש 'צינור' עבור אישה שלא מוכנה להיות מוכרת אצלנו. זה קושי מהותי שמודעים אליו, ולכן אנו יוצאים עם שורה של מיזמים שכבר מקשה על אישור וועדת המכרזים של המשרד בתקווה שתאושר בקרוב ונוכל להתחיל לפעול. במסגרת המיזמים האלה ניצור התקשרויות עם עמותות רלוונטיות בתחום הזנות שיוכלו לסייע לנו להרחיב את רצף המענים לאוכלוסייה.

לגבי הסל הגמיש עובדים על התקשרות עם עמותת 'לא עומדות מנגד' שכל מי שפעיל בתחום הטיפול בזנות מכירה את העמותה ואת פעילותה ובעצם אנחנו ננתב סכום כסף משמעותי באמצעות העמותה, מה שיאפשר גם לתת סיוע לאוכלוסיות בזנות שלא רוצות להיות מוכרות במערכות הרווחה או להיות רשומות במערכות הרווחה, זה יכלול גם טיפולי שיניים, סיוע בשכר דירה, טיפולים פסיכיאטריים ומגוון מאוד גדול של סוגי סיוע שהעמותה כבר נותנת היום רק שפה אנחנו נכניס כסף ממשלתי לתוך העניין ונוכל להעצים באופן משמעותי את הפעילות כלים לשטח.

- **נילי גורין, תנועת אחותי (צ'אט):** ככל הידוע לי אף אחת לא קיבלה עדיין את הסל הגמיש.

- **נפתלי יעבץ**: אני לא יודע אם את מכירה את כל הנשים במעגל הזנות אבל אני אומר ויודע שמעל ל-70 נשים במעגל הזנות על כך הרצף המגדרי שנמצאים כבר בתהליך מימוש בפועל של הסל. הקושי שעלה לנו הוא ביחס לאותן נשים נוספות שלא מוכרות על ידי הרווחה, שלא רוצות להיות מוכרות על ידי הרווחה או שחוששות מסיבה כזו או אחרת משירותי הרווחה. ובהיבט הזה אני מקווה שההתקשרות שלנו עם 'לא עומדות מנגד' יוכל לפתור את העניין. אני אומר במאמר מוסגר, במקביל אנו מקדמים גם מיזמים עם עמותות נוספות בשביל להרחיב כמה שיותר את הדבר הזה.

באופן כללי, אנחנו יודעים שיש קושי מאוד משמעותי ביחס לאוכלוסיות בזנות באשר לנגישות למשרד הרווחה שנובע בעיקרו בסופו של דבר מחשש לגבי הילדים. לא מדובר על חששות אחרים אלא על חששות שיש בעיקר אצל נשים בזנות שאם ישימו אותן בשירותי הרווחה ייקחו להן את הילדים. ולכן אני יכול לעדכן בהיבט הזה שהתחלנו עבודה מקצועית מעמיקה עם עו"ס ראשית לחוק נוער חוה לוי והעבודה הזו תמשך בשביל לראות איך אנו מבצעים עבודת עומק בחודשים הקרובים, כדי לנסות לראות איך מצליחים למתן את החששות הללו ולייצר בטחון אצל אותם נשים. בסופו של דבר החוק חוקק, החלטת הממשלה התקבלה ואנחנו מנסים כמה שיותר להגיע לאוכלוסיות. בסוף אין לנו דרך לא משנה כמה נרצה לספק מענה למי שמפחד ולא רוצה להגיע לקבל את המענים שאנו מציעים. אנו מנסים כמשרד להוריד כל חסם וכל דרך אפשרית שגורמת לחששות האלה שבמקביל נמשיך לבצע את העבודה המקצועית בנושא.

בנושא אחר, החל מחודש ספטמבר נפתחו דירות חדשות, דירות בראש העין שמופעלות על ידי ד"ר ענת גור, מומחית בטיפול בטראומה ומכירה את תחום הזנות לעומק לאורך שנים. כשהדירות הללו מיוודעות באופן ספציפי לאמהות בזנות עם ילדיהן תוך כדי טיפול מלא ומתן מענה הוליסטי גם להן וגם לילדים בלי לנתק אותם אחד מהשני אלא מתוך עבודה משותפת לסייע גם לאמא וגם לילדים. שלושת הדירות נפתחו ואנו בימים אלה בשלבי אכלוס של הדירות. במקביל אנו כמובן ממשיכים לפעול בצוות היישום הבינמשרדי בשביל להרחיב את המענים הממשלתיים.

לסיכום, אנו ממשיכים להרחיב את כל הרצף של המענים גם המכרזים, גם בהתקשרויות עם כל העמותות השונות וגם לייצר קו מקביל לשירותי הרווחה לקבלת סל מענים גמיש בדרכים חלופיות ובמקביל פועלים בצוות היישום הבינמשרדי בשביל להגביר את הסיוע שניתן גם למשרדי ממשלה אחרים כולל משרד השיכון, משרד הבריאות וכל המשרדים הרלוונטיים.

- **יעל גרינפלד, רה"מ (צ'אט)**: נשאלה שאלה מה בנוגע למבקשות מקלט.

- **נילי גורין (צ'אט)**: למה רק לא עומדות? למה לא עם עמותות נוספות, למשל המכללה? מה עם עמותות טרנסיות ישראל, ארגמן ומעבריים? אם אתם באמת רוצים להגיע אליהן תפעלו עם עמותות שלהן ולא עמותות שהן חוששות מהם, עמותות זה חסם תודעה אחד גדול. מה עם סיוע בשכר דירה, הרבה יותר רלוונטי לכולן.

- **הדס גול, עלם (צ'אט)**: לגבי דירות לאמהות - האם הן פתוחות? נאמר לנו השבוע שהן עדיין בשלבי הקמה, שאין צוותים ושלא ניתן להפנות.

- **נפתלי יעבץ (צ'אט)**: לגבי מבקשות מקלט בזנות, אנו מקדמים גם מיזם בנושא בשיתוף עם משרד המשפטים. לגבי עבודה עם עמותות רלוונטיות - אנחנו רוצים לעבוד עם כל העמותות הרלוונטיות. החסם הבסיסי הוא אישור ניהול תקין, ולכן עמותות שאין להם ניהול תקין - לא נוכל לעבוד איתם עם כל הצער שבדבר.

לגבי סיוע בשכר דירה, כאמור, יש גם במסגרת הסל הגמיש דרך הרשויות המקומיות וגם יהיה דרך לא עומדות מנגד מיד כשהתכנית תאושר. עם זאת, סיוע בשכר דירה הוא באחריות משרד השיכון, ואנו פועלים מולם בכדי לקדם את הנושא.

לגבי הדירות לאמהות, הדירות פתוחות בפועל, יש צוותים ויש כבר מועמדות שעומדות להיקלט. ככל ויש לכן נשים נוספות רלוונטיות - מוזמנות בהחלט להפנות לפיקוח שלנו בשביל לקדם קליטה שלהם.

לא ברור לי למה אמרו לכם שזה בשלבי הקמה. הייתי פיזית בדירות, פגשתי אישית את הצוותים ואני מעורב בתכנית לעומק, כך שזו אמירה שאינה נכונה.

עינב לוק , ראש אגף שפ"י, משרד החינוך: שמחה להיות בשולחן בפעם הראשונה ושמחה על השיח. התבקשתי להציג את הנתונים שיש בידינו בנושא אלימות במשפחה על פי דיווחי היועצות, התייחסות לנושא של מניעת פגיעה מינית והתייחסות למרכזי יום חינוכי לעובדי החינוך המיוחד. כלל הנתונים עדכניים עד לסוף יולי, העברנו שאלונים ליועצות לשאול אותן מנקדות מבטן והפניות שהגיעו אליהן. שלושת אלפים יועצות ענו על הסקר ודיווחו איזה נושא הכי עלה על סדר היום ובאיזה תחום היו הכי הרבה פניות. במצגת (מצ"ב) ניתן לראות את הנושאים שבהם היו הכי הרבה פניות. פחות או יותר בכל שלבי החינוך אנחנו רואים את נושא הבריאות. גם עם המחקרים שאנו רואים הנושא של בדידות חברתית עולה בצורה מאוד משמעותית. בשנה שעברה שאלנו לגבי קשיים במשפחה אבל לא הפרדנו את הנושא של אלימות במשפחה בין קשיים כלליים ובסקר שנעשה השנה כבר עשינו הפרדה כי ראינו שיש צורך בכך. יחד עם זאת, עשינו ניתוח איכותני של הנתונים כי חלק מהיועצות לא רק ענו במספרים אלא תיארו את האירועים שהגיעו ומתוך עשרת אלפים רישומים שקיבלנו ניתן היה לנתח אלפיים שהיו מובהקים בנושאים שונים. מתוך האלפיים 9% מההיגדים נגעו באלימות במשפחה ו-28% מהדיווחים עסקו בקשיים בתוך המשפחה. רוב הדיווחים שהיו לנו בכל הנושאים הם בעיקר בשלב חינוך יסודי (48%).

אחד הדברים המשמעותיים שהתרחשו השנה וחשוב לציין, התקבלה החלטה במשרד שכל צוותי החינוך השנה יעברו השתלמות חדר מורים בנושא של למידה מרחוק ובתוך הלמידה מרחוק יש שלושה מרכיבים: היבטים טכנולוגיים, פדגוגיים, ורגשיים. בתוך היבטים רגשיים התייחסנו לאיתור המורים של ילדים במצוקה ובסיכון ומתן מענים. אחד הנושאים הקריטיים שעומדים לנגד עינינו, איך מכשירים את צוותי החינוך לאתר ולזהות. זו פעולה שאנו עושים גם בשגרה אך מרחוק יותר קשה לאתר ולזהות ולכן נבנו מספרים כלים לאיתור ולזיהוי. אחד הכלים שהנגשנו לשטח זה כלי '360' שנבנה ביחד עם שותפים רבים. כלי שבאמצעותו המורים יכולים לשוחח עם הילדים, לעבור על פרמטרים שונים ולבחון מה הקושי שאותו הם מציפים. הדבר השני שנמצא בהכשרה הוא שיח רגשי, איך מקיימים שיח כזה באופן מקוון. זה מאוד מורכב ולכן פיתחנו מספר כלים ואותם המורים עוברים בהכשרה על ידי יועצים ופסיכולוגים. המרכיב השלישי עוסק באווירה, ביחסים החברתיים, בשמירה על שיח מכובד ולא פוגעני שגם זה ניתן לו דגש מרכזי.

ההמלצות בהיבטים האלה קיום שיחות אישיות וקבוצתיות לפחות אחת לשבוע, ועם תלמידים שאנו יודעים שיש סיכון בתדירות גבוהה יותר. למפות את התלמידים על סמך הכלים שבנינו. תלמידים חדשים אנחנו רואים הרבה מאוד תלמידים שעוברים דירות. שלא נמצאים בכתה וכמובן עבודה עם המעבר לאיתור ועבודה אישית, עבודה קבוצתית על כישורי חיים בדגש על חוסן, שיח רגשי ברמה קבוצתית וכיתתית. מדברים בהכשרה גם על עבודה עם הורים, איך לקיים תקשורת רצופה, לחזק את הקשר, את היחסים עם ההורים וכמובן ליווי הדרכה ותמיכה בהתאם לצורך.

יש לנו קו פתוח בנושא של סיוע רגשי, עברתי על כל הפניות שהגיעו לפי קטגוריות, והקטגוריה העיקרית היא למידה מקוונת על היבטיה השונים, קשיים בלמידה, מחסור בצידוד, חרדות של ילדים, קושי נפשי, בדידות, חשש מהידבקות, קושי של מורים וקשיים במשפחה. לא ראיתי אירועים שהגיעו מתחילת השנה ועד היום אירועים ספציפיים של אלימות במשפחה אבל הרבה קשיים ביחסים, מתח ומצוקות. נמשיך לעקוב ונראה אם עולים אירועים מהקו הפתוח.

מניעת פגיעה מינית – כבר בתחילת השנה פתחנו שיח בכיתות בעקבות אירוע האונס באילת ואנו יוצאים עם תכנית חדשה בכישורי חיים בנושא של מיניות ומניעת פגיעה מינית לילדים ובני נוער. התכנית תצא בפעילות כי היא בתהליך של בנייה והתחדשות. כל התכנית עוברת התאמה של כל המציאות המשתנה ובהתאם ללמידה המקוונת. התכנית עוסקת גם בחינוך למיניות, גם בעבודה עמוקה ומתמשכת בכל שלבי החינוך באופן ספירלי.

מרכזי יום החינוכי לעובדי החינוך המיוחד – יש כרגע מרכזים עובדים מיועדים לגילאי 12-3, בשיתוף השלטון המקומי. יש טופס רישום, יכולים להירדם ואז בוחרים האם לעשות את זה באזור המגורים או באזור המגורים שהם מלמדים בו.

- **אלה אלון, איתך מעכי (צ'אט):** מעניין לדעת האם הנזקים הרבים האלה נלקחים בחשבון בקבלת ההחלטות בעניין השבתת מערכת החינוך. לא בטוח בכלל שהתועלת הבריאותית עולה על הנזק שנגרם.
- **אורית סוליציאנו (צ'אט):** את ההשלכות למה שקורה עכשיו, נראה רק עוד חודשים רבים. יש הרבה דברים שנסתרים מן העין, שרק בהמשך יחשפו.
- **מיכל גרא מרגליות (צ'אט):** איך נעשית הכשרה של כלל המורות והמורים ביחס לנושאים של מגדר ומיניות?
- **עינב לוק (צ'אט):** תכנית כישורי חיים מיועדת לכל שלבי החינוך ולכל המגזרים, במהלך השנה נפרסם חומרים לשלבי חינוך שונים, ונכשיר מדריכים ויועצים שיוכלו להדריך את צוותי החינוך.
- **סיגל נייר פלר, JFN (צ'אט):** האם מתוכננות תכניות מניעה השנה בתיכונים והאם יש מה לומר בכלל על תכניות מניעה בנושא אלימות.
- **יעל בליץ זיסקין, ידידות טורונטו (צ'אט):** התוכנית החדשה למניעה מותאמת לכל המגזרים? האם יש כלי מעקב כדי לדעת איזה בתי הספר יישמו את הכלים שפותחו בשפ"י? כמו למשל הכלים לזיהוי ואבחון מצוקה ריגשית.

- **אפרת מנביצקי-טיין, רמ"ח קש"ח וארב"ל, הממונה על השוויון המגדרי במל"ל ויועצת לקידום נשים, המל"ל:** אני בתפקיד של ראש מחלקת קשרי חוץ וארגונים בין-לאומיים, תפקיד שעל פניו לא נוגע לתחומי קורונה ונשים אבל מונית גם לפני כשנה לממונה לשוויון המגדרי במטה לביטחון לאומי ומשם הגיע העיסוק שלי בענייני קורונה ונשים ובכלל.

מבחינת פעילות המל"ל בנושא קורונה ונשים שהוא הכי מרכזי זה הוועדה שאני עומדת בראשה, אני מרכזת ועדה מייעצת למל"ל בנושא קורונה, לוועדה יש יושבת ראש ניצה קסיר, היא מהמכון החרדי למחקרי מדיניות והיא עומדת בראש הוועדה. הוועדה הטרונגנית, יש גם מומחיות וגם מומחים ממגוון משרדים, מגזרים, ומכוני מחקר. אני משרד הבריאות, הלמ"ס, בנק ישראל, המכון החרדי, מכון ישראל לדמוקרטיה, מכון למחקר מדיניות וכמובן גם מספר מומחים במל"ל. הועדה כתבה עד כה שבעה דוח"ות שנמצאים באתר של המל"ל. הדו"ח האחרון הוא מספר שבע "כיצד לצאת מסגר מספר 2 ולהימנע מסגר מס' 3"? שהוא גם הדוח שלשמו הוקמה הוועדה, מודל לאיתור מראש של מוקדי תחלואה בישראל תוך שימוש בכל מיני מדדים של צפיפות ומאפיינים דמוגרפיים כלכליים וחברתיים. חשוב לציין שיושבת ראש הוועדה השתתפה במספר קבינטים, במיוחד האחרונים, הציגה את ממצאי ועיקרי הדו"ח. אני בתור ממונה לשוויון מגדרי במל"ל, חשוב לי מאוד בנוסף לתפקידי לקדם את תחום הנשים. בתוך המל"ל בפרויקטים וסדנאות ומיזמים והרצאות וקידום נשים וגם שוויון מגדרי ואיזון בית עבודה. נשמח לעבוד יד ביד בשיתוף עם השולחן.

ניתן לפנות לאפרת בכתובת - efratmi@pmo.gov.il

- **דינה חבלין דהן, מנכ"לית מעון חירום לנשים ויו"ר פורום המקלטים:** מעלה נושאים שקיבלנו עליהם מענים חלקיים. ככל שמצב הקורונה מתמשך הצורך בסיוע מיוחד בנוסף ליוצאות מקלט, לא בהכרח אלה שיצאו מהמקלטים בתקופת הקורונה, גם כאלה שיצאו שנה קודם. הנשים והמשפחות נמצאות בקריסה. כאשר חלקן לא זכאיות לדמי אבטלה ולהבטחת הכנסה כי הן לא צברו מספיק זמן עבודה, או כי עבדו ב'שחור' כי הן אימהות יחידניות במצב כלכלי מאוד קשה. נכון שיש את התכנית שעזרה וסייעה ליוצאות מקלט, אך יש מקום לשקול להרחיב אותה ויש מקום לשקול ולתת סיוע ישיר לנשים האלה. זו כמות בסה"כ לא מאוד גדולה של נשים ואם הן יחזרו למעגל האלימות זה לא ישרת את החברה בישראל וזה גם לא יעלה פחות. צורך שהעלינו בעבר ואני מעלה אותו שוב כי הוא מתחזק וגדל, הגיע הזמן שניתן לו מענה.

שאלה נוספת – מתייחס למקרה של בידוד מונע (מקלט החירום). הפעילות שלו היא מאוד חשובה וחיונית בתקופה הזו ואני יודעת שהוא קיבל הארכה עד לסוף 2020 אבל אני חושבת שעכשיו זה הזמן להסדיר את המשך הפעולה שלו גם בתוך 2021, מתוך הנחה שהקורונה לא הולכת להיגמר בסוף 2020. אני גם יודעת שלמקלט הזה יש הוצאות מיוחדות ושונות. היקף ההוצאות שהוא מממן במוניות, הוא מעסיק גורמים שמבשלים ומנקים את החדרים, מה שבמקלטים אחרים נשים אמונות על הבישול לעצמן ועל הניקיון. מוכרחים לתקצב את המקלט הזה בצורה שמי שמפעיל אותו יוכל להמשיך להפעיל אותו הלאה וגם לאפשר איזשהי סדירות בהפעלה. אבקש מאיריס להתייחס לנושא הזה.

- **קרן הורביץ, מנכ"לית מרכז רקמן:** אתייחס לשתי נקודות מדאגות. אחת מה שעלה מהדברים של עינב, 9% מהמקרים עלו נתונים על אלימות במשפחה, מזכירה שבזמני סגר זה הדרך כמעט היחידה להגיע למה שקורה בבתים באמצעות הילדים. השאלה מה קורה כשיועצת חינוכית מקבלת דיווח כזה מילד, הרי אם האלימות לא מופנת ישירות כלפיו אין חובת דיווח. השאלה היא מה היא עושה עם הדיווח ואיך זה משאיר את הילד מבחינת החוויה של מבוגר שהקשיב למצוקה. אשמח לדעת מה הנוהל. הפעילות של שר הבטי"פ שהגיע לתקשורת היא שהוא עוסק בנושא תלונות שווא באלימות במשפחה, צריך להבין שהחמרה בנושא תלונות שווא תרתיע נשים מלהתלונן על אלימות במשפחה. מדוע דווקא בתקופה זו הפגישה שמגיעה לכותרות ואנחנו לא שומעים על יישום אזיקונים לדוגמה.

- **אלה אלון, מנכ"לית איתך מעכי:** חוזרת לתחום של תעסוקה, מרגישה ששמים את ההורים במצב בעייתי ולא נותנים להם פתרונות במובן של הגנה לפיטורים. מהפניות שאנו מקבלות אנו רואות אימהות רבות במצב בלתי אפשרי. פנינו לשר העבודה בנושא הזה גם בסגר הראשון וגם בסגר השני, חייבים למצוא פתרונות כדי להגן על ההורים שנפגעים בשוק התעסוקה, במיוחד אימהות, ואנשים בהם בסיכון ואין שום הנחיות ברורות. לא מצליחות לקבל מענה, מצב מתסכל.

- **רבקה ניומן, ויצ"ו:** ארצה לדון בנושא ההסתגלות והתמקמות משפחות יוצאות מקלט לקהילה במשבר הנוכחי.

- **הילה טל-אביטן:** תודה לכל המשתתפים, אנו נוציא סיכום לדיון וכמובן ניתן מענה לשאלות שלא קיבלו התייחסות.

- **מיכל גרא-מרגליות:** תודה רבה לדוברות ולדוברים, כיסינו לא מעט נושאים. אני גם חושבת שיש נושאים שקיבלנו בהם תשובות יותר טובות ולעתים פחות טובות. אני מדברת בשם כל מרכזות השולחן, נשמח שתפנו ותבקשו עוד נושאים ספציפיים כי החזקה של השולחן כאן בשיתוף של ממשלה וארגוני חברה אזרחית בעינינו נובעת מהצורך להיכנס יותר לעומק מבחינת נושאים קונקרטיים במגה רזולוציה.

- **איריס פלורנטין:** אני חושבת ששווה להעלות גם נושאים של עשייה שעולים בחברה האזרחית כדי להציף דברים שעולים גם כדי לדעת וגם אפילו להרחיב וללמד, מה שלא עשינו עד עכשיו. אז יכול להיות שכדאי קצת לשמוע מה עושים בשולחנות אחרים, לשמוע מה עושים בקווי חירום, להנגיש מידע על דברים שקורים ואנחנו פחות מכירים.